

RROZHOVOR S NEJLEPŠÍ UČITELKOU regionálního kola SPŠCH Pardubice

- Jméno:** Mgr. Monika Hrabánková
- Základní škola:** ZŠ Pardubice - Polabiny 3, npor. Eliáše 433
- Aprobace:** matematika, chemie
- Zájmy:** rodina, cestování, turistika, lyžování (běžky i sjezd)

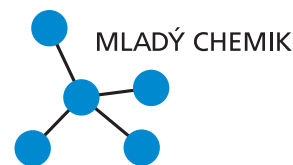
Paní učitelko, vaše škola patří k těm nejúspěšnějším v historii soutěže. Opakovaně se umísťujete na nejvyšších pozicích a pravidelně nám dodáváte celostátní finalisty. Vy sama jste titul nejlepšího pedagoga získala už podruhé. Čím si to vysvětlujete? Co stojí za tak vynikajícími výsledky?

Naše škola patří k těm větším v Pardubicích a v současné době ji navštěvuje téměř 800 žáků. Od 6. ročníku mohou žáci navštěvovat třídu s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Pokud jde o chemii, máme nově zrekonstruovanou a vybavenou učebnu chemie, kterou využíváme nejen při klasických hodinách, ale i na laboratorní práce, kde si mohou žáci prakticky vyzkoušet své teoretické znalosti. I když právě letošní deváťáci si učebnu vzhledem k online výuce a několika karanténám moc neužili. K tomu musíme přidat nadání a opravdový zájem ze strany žáků, bez toho by nebylo možné dosahovat vynikajících soutěžních úspěchů. A v neposlední řadě nasazení učitele. V posledních dvou letech byla příprava na soutěž vzhledem k online výuce, karanténám, absenci žáků i učitelů obzvlášť časově a organizačně náročná.

Jak byste charakterizovala vaše dva celostátní finalisty, kteří se v regionu umístili na stříbrné a bronzové příčce? Jsou přirozeně nadaní a talentovaní, nebo si úspěch museli vydřít nevšední pílí a nasazením?

Dan i Michal jsou určitě přirozeně nadaní, ale bez přípravy a opravdového zájmu by to nešlo. Kluci jsou zvědaví, přemýšliví, o věcech diskutují, ptají se. O svůj úspěch se museli zasloužit a udělat i něco navíc. Svě o tom ví Michal, který přípravu na soutěž na začátku podcenil a do soutěže nastupoval jako náhradník. Myslím, že jsme se podrželi navzájem. Někdy jsem musela já přimět je, aby něco udělali, jindy mi oni ukázali, že to všechno má nějaký smysl.

Životní styl současné mladé generace je specifický a velmi odlišný od způsobu života jejich rodičů. Jak se vám daří dnešní žáky, kteří prožijí značnou část dne ve virtuálním světě, pro chemii nadchnout? Prozradíte nám své „know-how“?

Obávám se, že není co prozrazovat. Prostě se jen snažím žákům co nejlépe přiblížit chemii, ukázat jim, že není tak těžká, jak si většina myslí. Pro někoho těžkou zůstane, ale někteří se v ní najdou a pochopí, že chemie je především krásná. Snažím se žákům dopřát, aby si něco sami vyzkoušeli a poznali chemii i z jiné stránky. Dokud to situace dovozovala, využívala jsem nabídky hodin pokusů SPŠCH a FChT Univerzity Pardubice, navštívila jsem s žáky i některé akce, které pořádá fakulta v rámci přiblížení vědy široké veřejnosti. Věřím, že podobné akce pomáhají zvyšovat zájem žáků o přírodovědné obory, obzvláště o chemii.

Chemie je vysoce záslužná věda, které vděčíme za řadu věcí každodenní potřeby. Jak podle vás vypadá obraz chemie v očích veřejnosti? Těší se přízni a zájmu, nebo je spíš tak trochu trpěnou vědou, která přináší víc škody než užítku? Napadá vás způsob, jak by chemie mohla svou image zlepšit?

Myslím si, že většina lidí považuje chemii za důležitou součást každodenního života. Na druhou stranu může chemie i škodit, jsou tady určitá rizika spojená s používáním chemických látek. Obecně má chemie pověst obtížného a náročného oboru, což je ve spojení s výše uvedenými riziky důvodem, proč se lidé do chemických provozů a studia chemie moc nehrnou. K lepšímu obrazu našeho oboru v očích veřejnosti by určitě přispělo, kdyby se chemie používala jen tam, kde je to opravdu nutné. Měli bychom se chovat ekologicky, vymyslet a používat suroviny, které tolik nezatěžují přírodu, zmodernizovat chemické provozy, vyvíjet technologie nejlépe s nulovým dopadem na okolí a s minimálním rizikem při výrobě. Mnohý personalista se teď jistě pousměje: „Kdyby to bylo tak jednoduché...“ Přesto si myslím, že popularita oboru v poslední době stoupá, takže budme optimisté.

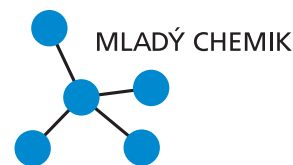
Prozradíte nám, kdy a jak se přihodilo, že chemie se stala vaší studijní i profesní volbou? Byla to cesta jasná a přímočará, nebo jste se k ní dostala spíš oklikou?

Chemie nebyla tak úplně mojí volbou. Původně jsem chtěla studovat matematiku a potřebovala jsem k ní druhý předmět. V té době byly dvojice předmětů pevně dány a musela jsem si vybrat z toho, co na fakultě nabízeli. A tak jsem si jako „nejmenší zlo“ vybrala chemii. Po absolvování pedagogické fakulty jsem se chemii moc nevěnovala, učila jsem hlavně matematiku a různé další předměty. Bylo mi řečeno, že na naší škole chemikáře nepotřebují. Pak se ale situace změnila a od té doby mi chemie zůstala. Čím déle jsem ji učila, tím více si mě získávala. A dnes už ani nevím, jestli jsem víc matikářka nebo chemikářka...

Učitelé hrají zcela zásadní a iniciační roli při vzbuzování zájmu žáků o jednotlivé obory. Jak hodnotíte postavení učitelů v současné společnosti? Připadáte si jako učitelka spokojená?

Postavení učitelů ve společnosti je nyní hojně diskutované téma. Když si odmyslíme rostoucí tlak ze strany společnosti, tak tuto práci vykonávám ráda. Zvláště pro nadšené a zapálené děti, s kterými je radost pracovat. Každému učiteli dělá radost, když vidí, že žáci jsou pohlceni jeho předmětem, sami přicházejí s konstruktivními nápady a přiznávají, že je práce baví. To je pro mě ta nejlepší odměna, která je teď znásobena tím, že naše práce byla ohodnocena ještě někým jiným.

Poslední dva roky naše životy výrazně omezovala pandemie koronaviru, která si vynutila i poměrně dlouhé období distanční výuky. Jak se vám učilo v online prostoru? Neprojeví se delší absence prezenční výuky na znalostech a vědomostech žáků?

Pro mě bylo toto období dost těžké. Učit matematiku a chemii na dálku, kde je potřeba učivo nejen naučit, ale hlavně pochopit a procvičit, nebylo jednoduché. Můj život se přesunul k počítači, kde jsem trávila většinu času. Nebyly to jen samotné hodiny, ale i příprava materiálů, oprava prací, vysvětlování, kde žáci dělají chybu... A letošní rok s hybridní výukou? Určitě je dobře, že děti mohly zase chodit do školy. Ale neustálé střídání karantén a poloprázdných tříd způsobovaly, že nikdo nevěděl, co bude zítra, což je psychicky dost náročné. Delší absence prezenční výuky se na znalostech žáků určitě projevila. Je to velmi individuální, důležitou roli sehrálo rodinné prostředí, přístup dítěte, ale i jeho věk...

Ještě jsme se nestihli zotavit z koronavirové krize a už je tu problém další, mnohem závažnější – válka na Ukrajině. Jak podle vás tuto situaci děti školního věku snášejí? Je třeba s nimi o tom otevřeně mluvit, nebo je lépe mlčet a některých informací je ušetřit? Jakou roli v tom hraje škola?

Myslím, že ani těžkým tématům se nemůžeme vyhýbat. Děti tíživou atmosféru vnímají a potřebují si povídat o tom, co prožívají. Je třeba si s nimi o situaci promluvit a zeptat se na jejich pocity, případně jim pomoci s řešením problémů. Ale nic se nemá přehánět a je zbytečné děti válečným konfliktem nadměrně stresovat.

Vraťme se na závěr k naší soutěži. Jako nejlepší učitelka chemie jste vyhrála poukaz na víkendový pobyt v rekreačním středisku Seč, platební kartu v hodnotě 1 500 Kč a řadu dalších cen od partnerů soutěže. Je důležité při podobných příležitostech odměňovat nejen úspěšné žáky, ale i jejich učitele?

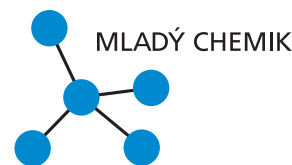
V této soutěži je zvykem poděkovat nejen soutěžícím, ale také vyučujícím. Myslím si, že je to výborný nápad. Každého potěší, když mu někdo za jeho práci poděkuje, když si jeho práce cení. Nejdůležitější je určitě nadání a opravdový zájem žáků, ale někdo za nimi stojí, připravuje je a tato činnost může vzbudit i celoživotní zaujetí. Někteří žáci pak pokračují ve studiu na univerzitě a nakonec se z nich mohou stát třeba i vědeckí pracovníci. A právě učitel byl na začátku, byl to ten, který pomohl odhalit jejich nadání. Proto se domnívám, že učitelé si svoji odměnu zaslouží.

Děkujeme Monice Hrabánkové za rozhovor a přejeme jí mnoho dalších pracovních i osobních úspěchů!

Více informací na

www.mladychemik.cz a www.mladychemikcr.cz

Poděkování partnerům:

Soutěž se koná pod záštitou Svazu chemického průmyslu České republiky

Spoluvyhlašovatelem soutěže je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Regionální kolo SPŠCH Pardubice probíhá pod záštitou Josefa Kozla, člena Rady Pardubického kraje pro oblast školství

Generálními partnery jsou Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice, Synthesia, a.s., Pardubický kraj, Explosia a.s., Lučebné závody Draslovka a.s. Kolín, KYOCERA AVX Components s.r.o.

Hlavním partnerem je Odborový svaz ECHO

Středními partnery jsou Cerea, a.s., Glenmark Pharmaceuticals, s.r.o., Severochema, družstvo pro chemickou výrobu Liberec, SYNTHOS Kralupy, a.s., ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.

Partnery jsou VWR International s. r. o., AVEFLOR, a.s., GeoEko, s.r.o., SHIMADZU Handelsgesellschaft mbH, Výzkumný ústav organických syntéz a.s., Ethanol Energy a.s., Cayman Pharma s.r.o., Alchimica s.r.o., Linde Gas a.s., Radka spol. s.r.o. Pardubice, KAVALIERGLASS, a.s., Ing. Petr Švec – PENTA s.r.o., Eppendorf Czech & Slovakia s.r.o., ZO OS Echo Synthesia, Lach-Ner, s.r.o., Merck spol. s r.o., MERKAT spol. s r. o., AGROFERT, a.s., Statutární město Pardubice, Východočeské divadlo Pardubice, IQLANDIA, o.p.s.

Marketingovým partnerem je Czech marketing s.r.o.

Mediálními partnery jsou CHEMAGAZÍN, s.r.o., Deník, Český rozhlas Pardubice, Učitelské noviny, Radio Blaník

Generální partneři:

Hlavní partner:

Střední partneři:

Partneři:

Mediální partneři:

Marketingový partner:

Pořadatel:

Spoluvyhlašovatel:

Záštita:

